

له نیوان

دروشم و واقیعدا

مهغدید حاجی

لهم سالانه‌ی دواپیدا زور یاساس له دیوکراسییه‌تو کومه‌لگای مه‌دندی کراوه، به نووسین و لښدوان و دروشم هه‌لواوسینو راگه‌یاندن (فول دیوکراسین!) به‌لام له راستیشدا تښستا ټیسه له‌بردهم پیساده کردنی ته‌زمونښکی دیوکراسیینو چاره‌نووسه‌گشمان دیار نییبه. به کرده‌وش لیره له‌وی زور ره‌فتاری نا دیوکراسییمپانه به‌دی ده‌کهن.

لهم روژانه‌ی دواپیدا دوو بـراده‌ری ماموستا که هه‌رودوکیان له دوو گوندی شم کوردستانه سازاد کراوه‌دا وانه به زوله‌کانی گه‌له‌که‌مان ده‌لښتوره دوو حالت نیگه‌رانی کردوون، له یسه‌کښکیان به‌روپوه‌ریک له‌ناو قوتابخانه داوی له ماموستایان کردوه که ده‌بی فورم یو حزبی بالا دست پر بکه‌نوه، گواپه نابې بیلاپه‌ن بڼو فدرموویه‌تی: نه‌وانه‌ی له‌گه‌لمان تهره ناوه‌کامیان ته‌سلیم به لایه‌نی په‌یوه‌ندی‌دار ده‌کهن تاکو یو چاودیزی وردیینی کونترول له‌ته‌زمونه گشتییه‌کان.. دابرنین و سوود بیین!!

له قوتابخانه‌ی که‌ی تریش سره‌بره‌رشتیاری په‌روره‌ده‌یی له کاتی سهردانی قوتابخانه‌دا ماموستایانی کورکودتسه‌وه و له‌جیاتی رینمایې په‌روره‌ده‌یی پښی وتون من وه‌کو (کادی‌ریکی حزبی) قسه‌تان له‌گه‌لمن ده‌کم ده‌بی بیینه ریزی حزبی بالا دست، چوون ده‌بی نه‌ونده ماموستایه بڼ لایه‌ن بڼ؟ فورم پر نه‌که‌نوه دواپیی نه‌قل کران گلله‌یی مه‌که‌ن!!

لهم ته‌نه‌ها دوو نمونه‌یبه و له‌وانه‌یبه زور نمونه‌ی تری لم باره‌یوه روپیاندا بییت و روو بندن. شم واقیعه به هیچ شپوه‌یک خزمه‌ت به ته‌زمونه‌که‌مان ناکات، دیوکراسییه‌تو شم جزه دیارانه پیچیه‌وانه‌ی په‌کترین.

لهم قوتابخانه‌دا ده‌بی حزب و ده‌سالات له یه‌کتری جیا بکرتښه‌وه و له خزمه‌تی جه‌ماوه‌ری ماموستایان و پرۆسه‌ی په‌روره‌ده کار بکهن و تا راه‌یه‌کیش وه‌زارته په‌روره‌ده له هه‌رودولا هه‌لگای باشی هه‌لښناوه. فشار خسته سهر ماموستایانینش یو چونه ریزی حزبی بالا دست ته‌گر به‌یو مسوگه‌ر کردنی 90% و زیاتر بییت له هه‌لښارنه‌که‌کان له‌مه‌شیمان به‌یسانی دیوکراسییه‌تو ته‌واو ده‌بیته.

یاداشتمه

یو به‌ریز / نه‌توه به‌کرتووه‌کان

یو به‌ریز / یه‌کیتی نوروپا

یو به‌ریز / ریگخراوی مافی مروقی جیهانی

یو به‌ریز / یه‌کیتی قوتایان و لاوانی دیوکراتی جیهانی

له ماوی شم چوند زوری دواپیدا هیزه‌کانی تیسراپیل دور له هم‌موو یاساو نه‌ریت و ره‌وشتیکی مرزقانه و سهر‌دمانه هیرشیمان کرده سهر شساره‌کانی له‌هستین و که‌وته گیانی هارولایتیانی بڼ تاوان، له ته‌نجامی شم کاره‌شدا سه‌ده‌ها قوتایی و ژن و مندال و پیر په‌ککه‌وته گیانسان له‌ده‌ست دا، شم له کاتیکدا دیت که کومه‌لگای نیوده‌ولته‌ی ریگخراوه مرزق ده‌سته‌کان و ولاتانی ناوچه‌که له ناست شم رووداوانه‌دا بینه‌نگیسه‌کی ته‌واو دنونښن و هیچ هه‌لوئیسیتیکیان نییبه له به‌رامبهر شم کاره درن‌دانه‌ی‌دا. شم قه‌ساخته‌یبه‌ی که هیزه‌کانی تیسراپیلی به‌رامبهر هارولایتیانی بیدیفاعی فه‌له‌ستیانی ته‌نجامی ده‌دن له سه‌ده‌ی بیست و یه‌کدا، که به سه‌ده‌ی دیوکراسی و مافی مرزق دژایه‌تی کردنی تیرز نازوند ددرکیت، هیچ جیاوازیسه‌کی نییبه له گه‌ل کوشتراره‌کی نازییه‌کان که له سه‌ده‌تای سه‌ده‌ی بیستم به‌رامبهر په‌هودیبه‌کان ته‌نجامیاندا.

شم له یه‌کیتی گشتی قوتایانی کوردستان، هم‌موو کاریکی توند و تیژی رت ده‌که‌پنسه‌وه و مه‌حکومو ریسواو ده‌کهن، داواکاریشین له کومه‌لگای نیوده‌ولته‌ی نه‌توه په‌کرتووه‌کان که فشار بڅنه سهر حکومتی تیسراپیل تا دست به‌جی کوشتن و بریسی هارولایتیانی فه‌له‌ستیانی رابگریته و هیزه سهریازیه‌کانی له ناوچه‌داگریکراوه‌کان بکیتیته‌وه. هه‌روه‌ها پشتکیری خومان دهرده‌رین یو هه‌ر کاریک که به مه‌به‌ستی راگرتنی شم دست دریتیانیه‌ی تیسراپیل ته‌نجام بدریت.

مه‌کته‌ی سکرنا‌ریه‌تی

یه‌کیتی گشتی قوتایانی کوردستان

هولیر

2002 / 4 / 3

بی نه‌ویان، بی‌هشن له سه‌ره‌تاترین مافی ئینسانی

و: نرسه‌لان چه‌سه‌ن

مافی سه‌عاتی 5 / 15 د‌ولاره‌و ته‌و ژنانه‌ن که له کاری پانتسایې خواره‌دی خزمه‌ت‌گوزاری لانی کمه‌ داها‌تیبسان هه‌یه. له گه‌ل ته‌وی ناماری له‌مهر بڼی نه‌ویان که‌میان راستی، ناماری هه‌بوو، گه‌لک له بڼی نه‌ویان که زوریه‌یان مندال، هه‌ژمار ناکرین.

له سالی 1996 په‌سه‌عاتی 5 / 15 ژنانه‌ن که له کاری پانتسایې خواره‌دی خزمه‌ت‌گوزاری لانی کمه‌ داها‌تیبسان هه‌یه. له گه‌ل ته‌وی ناماری له‌مهر بڼی نه‌ویان که‌میان راستی، ناماری هه‌بوو، گه‌لک له بڼی نه‌ویان که زوریه‌یان مندال، هه‌ژمار ناکرین. له سالی 1996 په‌سه‌عاتی 5 / 15 ژنانه‌ن که له کاری پانتسایې خواره‌دی خزمه‌ت‌گوزاری لانی کمه‌ داها‌تیبسان هه‌یه. له گه‌ل ته‌وی ناماری له‌مهر بڼی نه‌ویان که‌میان راستی، ناماری هه‌بوو، گه‌لک له بڼی نه‌ویان که زوریه‌یان مندال، هه‌ژمار ناکرین. له سالی 1996 په‌سه‌عاتی 5 / 15 ژنانه‌ن که له کاری پانتسایې خواره‌دی خزمه‌ت‌گوزاری لانی کمه‌ داها‌تیبسان هه‌یه. له گه‌ل ته‌وی ناماری له‌مهر بڼی نه‌ویان که‌میان راستی، ناماری هه‌بوو، گه‌لک له بڼی نه‌ویان که زوریه‌یان مندال، هه‌ژمار ناکرین.

کار چاک و په‌یوه‌ندی‌دار به‌ کارو که‌ساتیک که‌گیرده‌ی هه‌لومهرجی خرابی ټابوری، سیاسی و کومه‌لایه‌تین، بیته‌سارووه، دوه‌می قوربانیتیبانی به‌ده‌پختی هه‌لومهرجی کومه‌لایه‌تی و گوزاری پیش هاتوو له‌کساری بونیادی دان. گه‌لک له‌کساره‌ی داها‌ته‌کان، ته‌واوی کات و دلنیا، به‌تابیه‌ت له کارخانه‌کاندا له‌ناو چوو. پشت به‌ستی زیاتر په‌پاری دم‌وکساتی، پوته‌ه‌وی ته‌وی پته‌وی خیزان له کومه‌لگادا بڅانه مه‌ترسییه‌وه. نه‌و ناچینگیری و لازیسه‌ ماوه‌یه‌که که‌ بونیادی خیزانی خسته‌وته مه‌ترسییه‌وه و خیزان یو‌مانسه‌وی خوی ده‌بی زیاتر پشت به‌ داها‌تی دوو که‌سی بیه‌ستیت. به‌ شپوه‌ی هارکات له ولاتانی وک‌توسترالیا، که‌نده‌ا، ژلاندینسو، به‌ریټانیا و ولتسه‌ یسه‌کرتووه‌کان، دایه‌زینی سه‌رمایه‌دانانی گشتی له دروستکردنی مال‌ه‌وه بیسراوه. شم دایه‌زینه به‌ یساره‌ری چاوه‌نه‌خشانده‌وه په‌و ژنانه‌ی که‌ له هارکساری خه‌رجی حکومت سوود ورده‌گرن، پوته‌ه‌وی ته‌وی که‌ ناستی هارکاری بریار لښدراو زیان ورده‌گریسن توئیزی کومه‌لگادا دایه‌زیت.

لا‌برده‌ی هه‌ژاری

بڼی نه‌ویان ته‌نجامی مایه‌ی پیشینی سیاسیته‌ی به‌شی حکومت‌و تاییه‌یسه‌ که‌ پوته‌ه‌وی ته‌وی بونسی خه‌لکی هه‌ژار له‌گوزاری ټابوری له‌بره‌چاوه‌ نه‌گیراوه‌ تا‌سایشی ژسانی ته‌وانه له‌ژن ناری ململاتی جیهانی که‌وتوه ژیر مه‌ترسییه‌وه، وپرای ته‌وه، گوئ نه‌دان به‌و کیشیه‌ی ته‌وی به‌ شپوه‌ی کیشیه‌ی‌کی نه‌مر خسته‌وته‌گر. گریمانه‌یکه‌ له‌جوری بونسی ریکه‌وتتنامه‌ی کومه‌لایه‌تی، به‌های ته‌نومه‌نه‌کان و ته‌نانه‌ت ناکساری کومه‌لایه‌تی له‌بره‌چاوه‌ نه‌گیراوه‌ به‌ هه‌مان شپوه‌ خه‌لکیش، که‌ه‌شهی هارکاتی سه‌رکه‌وته‌کانی له‌رووکساری بالا و ساورده‌ی له‌بره‌چاوه‌ نه‌گرتووه، پنچینه‌ی هه‌مه‌کی مافی ټابوری و کومه‌لایه‌تی یسانی به‌شی بڼه‌پتی راگه‌یترای مافی مرزق که‌ بڼی په‌نجایه‌مین سالو‌گه‌ری دامه‌زرنی جه‌ژن کسیردا، به‌بڼی هیچ جزوه‌ سه‌رنچ و په‌شیمانی تپیه‌ریوه. له ده‌ستدانی ویزدانی کومه‌لایه‌تی ته‌و مه‌سه‌له‌یه شیاو ده‌کات، کاتیک که‌ ټابوری پیش که‌وتووبن له‌سهره‌ی به‌شی تاییه‌ت هه‌وکاری زیاده‌یونی کرځ خا‌نوو بووه. ولاتی به‌ریټانیا و ته‌واوی ولتان، خانوه حکومتیبه‌کامیان به‌ ته‌وانه‌ی که‌ تپیدا نیشته‌جین یان ته‌وانه‌ی داویان کردوو فرشتوره، به‌بڼی ناوړه‌انده‌و له‌ مه‌سه‌له‌یه که‌ له‌بیری هه‌لښاردنی له‌په‌نا‌گایه‌کی فرزشارو یو ته‌وانه‌ی سوودی لښ ودره‌گسرنو داواکسانی دها‌تووی ده‌بن و یرساری دایه‌بنکردنی ده‌سه‌لاتی به‌ریسر له‌مهر ژماری پتویستی خانووی حکومتی و په‌رده‌وامی بیناسازی له‌به‌شی حکومتی، بازاری شکوفه‌یی به‌کریسدران پوتسه‌ه‌وی لایرندسی که‌ساتیک وختیک سوودی‌بان له‌خانووی حکومتی ورده‌گرت. به‌ه‌وی زیاده‌یونی ژماری کرکیرانی بینکار، نیوه‌یش یاز دست به‌کار به‌ مانگانه‌یبه‌کی کم، خه‌لکی زیاتر یو هارکاری حکومتی به‌ لانی کم که‌پشوره، پتویستی‌بان په‌یدا کردوو. له‌که‌لک له ولتان، شم لوانه‌ن که‌ له بریاری حکومت تووشی به‌ داوه له‌به‌ریټانیا ژماری لوانسی 16 و 17 ساله‌ که‌ سوودی‌بان له‌ هارکاری حکومت ورده‌گرت، که‌متر بووه که‌ ته‌وه‌ خوی دهرخه‌ری ژماری بڼی نه‌ویان لاره. نه‌خوشی دهرروسی، ماده‌دی بیته‌شکر، خواره‌ته‌وه، درپزه‌به‌ تیکدان و یران کردنی ژبان ده‌دن، به‌لام له به‌رامبهر‌دا، سه‌راوه‌و توانای که‌متر

زیرک که‌مال

نه‌و باه‌ته‌ی که‌ ناتوانم ناوی بو‌داینیم

زور باهرم به‌م وته‌یه هه‌به که‌ ده‌لیت: نه‌گه‌ر رووداوکت بیسی چ تراژدی بیته‌ یاخود کومیدی نه‌وا نه‌ به‌دیاریه‌وه بگری نه‌ به‌دیاریشیه‌وه پڼی بکه‌نه به‌لگو باه‌تیبانه‌ییری لښ بکه‌وه. زوریش پروام به‌سه‌ی شم هارویسه‌ نووسه‌رم هه‌به‌ که‌وا زور جار پڼی ده‌لیت: نو له‌م ولاته‌مادام شویعت گه‌وانه‌هه‌لگری به‌یامی هه‌رزو نا‌ماتجکی بیوزی، بو‌هش له ولاته‌پیره‌کان که‌ نو هه‌لگری شم په‌یام و نا‌ماتجانه‌یست ده‌لیت به‌ده‌هوام چه‌کدار بیت و هه‌ر جه‌ند هه‌ر جزه‌چه‌کیتیک پڼی بیت هه‌ر سه‌لامه‌ت ناپیت. من یو کاتیک رژی‌هنده‌ی شم قسانم ده‌که‌م ناپیت له‌بیرم بچت که‌وا له ولاتیک ده‌ژیم به‌ درژی‌ایی یازنده‌به‌هاری نازادی بک هه‌لښاردنی په‌رله‌مان ته‌نجام دراوه به‌لام له به‌رامبهر ته‌وه‌دا جه‌ندین شه‌ری خوئناوی نیادا به‌ریا گراوه. هه‌ر بو‌هش هیچ رژی‌ک هیواو نوئیمد به‌وه نیه‌ له‌م ولاته‌دا گوئ بیستی هه‌والنکی خوش به‌وه، یاخود هیچ کاتیک چاوه‌روانی ته‌وه ناکم که‌وا چاوه‌پر له هیواو ماندوه‌کان به‌دیه‌تیکي جوان و که‌ه‌شنگ نا‌شنا بڼ، تښتاس من وه‌و قورنکی شپوه‌ی ناماده‌م به‌دل و گیان دا‌کوؤکی به‌رگرگی شم نه‌نوه‌وشی هه‌ریمی کوردستان بگم دیاره‌ شم‌ش پروا و قه‌انه‌تیک نیه‌ هه‌روا به‌هه‌وته‌وه له خورا له‌لام دروست بوو بیت به‌لگو شم به‌رنامه‌و سیاسه‌تی حزبه‌سهر به‌رزه‌که‌مه‌که‌ من و هارویکسانی شم گوتش کردوه، دیاره شم قه‌ه‌ش نه‌ ژنده‌روئیی و نه‌نیشانه‌ی تونده‌روی حزبا‌یه‌تیه‌به‌لگو واقیعیکی کرده‌یبه‌و حزبه‌فیداکارو هارویسه‌ زلم لیکراوه‌کان له‌سهر زمینی واقع‌نمایشیان کردوه، یو هه‌ر که‌سیکیش یسانی روون بیت و راستی ناراستی رووداوه‌کسان وه‌کو خوی بییت نه‌وا یتگومان دان به‌م راستیه‌دا ده‌لیت، هه‌ر بو‌هش شم نه‌رو حزبه‌داسو‌زو سهر به‌رزه‌که‌م به‌ هه‌مان راستگوویی نه‌مانه‌نوه‌وه دا‌کوؤکی کاریکی هه‌ره‌ راسته‌قیه‌نی نه‌نوه‌ونی هه‌ریمی کوردستانو رژی‌انه‌یبه‌نیو کتلگی ته‌ناملما ری ده‌کات و له‌تسو پاتایی و می‌دانی نیشمان په‌روه‌ری و له‌سهر راسته‌هلی میله‌ت په‌روه‌ری شوهر سوارکی به‌وه‌وه که‌م که‌س ده‌توایت له‌م باره‌یبه‌وه شان له‌شانی بادت، هه‌ر بو‌هش هه‌ر نا‌زاداوکتیک شم حزبه‌وه هه‌ر هه‌ولدا‌تیک به‌ خا‌وگرده‌وه‌ی با‌زوی گه‌رمی شم حزبه‌جگه‌ له‌وه‌ی هه‌ولدا‌تیکه‌ بو‌کم با‌یخ کردنی شم نه‌نوه‌ونه، له‌هه‌مان کاتدا شالو‌غان و قاقای پیکه‌نین و شادیش ده‌خا‌نه‌یو دیوه‌خانه‌کانی - وچه‌و فرین و سه‌عه‌د نا‌فیکردنه‌وه‌کانی رابردوو شم راستیه‌ی سلماند که‌وا هه‌موو شم هه‌ولده‌ی که‌ له‌ رابردوودا دراوون و تښتاس ده‌ریښ بو‌باشه‌کشه‌ پیکردن و خا‌وگرده‌وه‌ی هه‌نگاه‌وه‌گرم و پر له‌جورته‌کانی شم حزبه‌جگه‌ له‌ زمان گه‌یاندن به‌ کوی نه‌زمه‌ونی کوردستان شتیکی تر نه‌وه‌وه، هه‌ر بو‌هش سیاسی دا‌گیرکردنی باره‌گا و سووداندنی نالو هه‌ولدان بو‌شکاندن شم حزبه‌هه‌ر هه‌ولده‌ی کوشتن و بریسی هارولایتیانی فه‌له‌ستیانی رابگریته و هیزه سهریازیه‌کانی له‌ ناوچه‌داگریکراوه‌کان بکیتیته‌وه. هه‌روه‌ها پشتکیری خومان دهرده‌رین یو هه‌ر کاریک که‌ به مه‌به‌ستی راگرتنی شم دست دریتیانیه‌ی تیسراپیل ته‌نجام بدریت.

منبع: یونسف.
مهوری / 2641
ترجم: معومه‌ی پروژ بخت.